
821.163.41:004.738.1(44)
821.163.41.09:82.09(44)
050.488(44):004.738.5
https://doi.org/10.18485/msc_saopstenja.2018.48.1.ch14

Миливој Т. СРЕБРО*
Université Bordeaux Montaigne

Прегледни рад
Примљен: 26. 11. 2018.
Прихваћен: 03. 12. 2018.

www.serbica.fr – ПОРТАЛ, ЧАСОПИС,
ЕНЦИКЛОПЕДИЈА...
Представљање српске књижевности у Француској
у ери интернета

У ери „електронске цивилизације” указују се и нове могућности за изучавање српске књижевности на страним универзитетима, као и за њену промоцију на иностраној литерарној сцени. Као пример за наведену тврдњу послужиће у овоме прилогу *Пројекат Serbica.fr* (www.serbica.fr; <https://serbica.u-bordeaux-montaigne.fr>) који је, у оквиру истраживачког програма Универзитета Бордо Монтењ [Université Bordeaux Montaigne], осмислио аутор овог прилога, професор на наведеном француском универзитету. Замисљен као својеврсна *електронска књижевна енциклопедија*, овај пројекат, чији је сајт постављен на интернет-мрежу у марту 2011. године, нуди француским и франкофоним студентима, истраживачима али и свим заинтересованим читаоцима обиље преведених литерарних текстова, аналитичких чланака, огледа и студија чији су аутори преводиоци и истраживачи из Француске и Србије. Године 2013. *Пројекат Serbica.fr* је покренуо и сопствени електронски часопис и до сада су објављена 24 броја, углавном у форми тематских блокова (*dossiers spéciaux*) који покривају различите периоде: од књижевности средњег века, преко епохе романтизма и реализма, до савремених књижевних токова. У прилогу је акценат стављен управо на садржај и тематску оријентацију овог електронског часописа, али се с посебном пажњом говори и о циљевима и уређивачкој концепцији *Пројекта Serbica.fr*, као и о мотивима за његово покретање.¹

Кључне речи: www.serbica.fr, српска књижевност, франкофони свет, електронски часопис, интернет цивилизација.

* milivoj.srebro@gmail.com

¹ Електронска часопис *Serbica.fr* је званично регистрован у француском националном каталогу публикација код Француске националне библиотеке (Bibliothèque nationale de France), под следећим регистарским бројем: FRBNF43640031. ФНБ/BNF је овом часопису доделила ISSN: 2268-3445. *Српски веб-портал* и електронска ревија су такође регистровани у француском националном универзитетском каталогу SUDOC: <http://www.sudoc.fr/166761974>, као и у бази података WorldCat, број OCLC: 863037706.

Циљеви и концепција *Пројекта Serbica.fr*

Идеја за покретање *Пројекта Serbica.fr* је настала као плод дугогодишњег изучавања проблематике везане за рецепцију српске књижевности у франкофоном свету која су указивала на њено незавидно, маргинално место у Француској упркос дугом присуству на књижевној сцени ове земље – још од времена првих превода српске народне поезије у роматичарској Европи. Та истраживања су показала такође да је један од разлога за такву маргиналну позицију наше литературе заправо скоро баналан и огледа се у чињеници да чак и врло мотивисани франкофони читалац тешко може доћи до основних информација на своме језику везаних за српску књижевност јер све до почетка 21. века није уопште било референтних публикација као што су, на пример, антологије², књижевни приручници, историје књижевности³... Како би се иоле поправила позиција у којој се налази српска књижевност у Француској, требало је, дакле, реаговати и брзо и адекватно: требало је нарочито пронаћи могућности за њену одговарајућу промоцију како у универзитетским круговима тако и код шире читалачке публике. Решење се наметнуло скоро само од себе јер је постало очигледно да се у ери „електронске цивилизације“ – интернета, електронске књиге и ајфона – која све више преузима примат „Гутенберговој галаксији“, указују неслућене могућности за промоцију на светској литерарној сцени тзв. „малих књижевности“ међу које спада и српска. *Пројекат Serbica.fr* ипак не би видео светлост дана да идеја о његовом покретању није наишла на подршку одговорних са Универзитета Бордо Монтен, који су се показали врло наклоњени развоју истраживања у области такозваних „малих језика и култура“.

Пројекат је конципиран на иновативан начин: као *веб-портал* и *електронски часопис*. Та иновативна бинарна форма била је и један од аргумената за његово укључивање 2011. године у истраживачки програм поменутог универзитета, као и за прикључивање сајта *Serbica.fr* на универзитетску интернет-мрежу, али је, истовремено, и најбоље одговарала предвиђеним циљевима и потреби да се пронађе ефикасан начин за дугорочно и континуирано представљање српске књижевности у франкофоној културној сфери. Реч је о амбициозном пројекту замишљеном као својеврсна *књижевна енциклопедија* о чему сведочи и следећи податак: за непуних осам година постојања, на сајту *Сербике* је објављено више од 1200 прилога посвећених разним темама, књижевним појавама и феноменима из разних периода историје српске књижевности, као и најзначајнијим српским писцима и делима.

² Прве антологије које су представљале српску књижевност као националну, и изван идеолошког оријентисаног југословенског оквира, објављене су тек после 2000. године: *Anthologie de la nouvelle serbe : 1950–2000* [Антологија српске новеле: 1950–2000], избор, предговор и презентација аутора: Миливој Сребро, Larbey, Gaïa Editions, 2003, 415 стр.; *Anthologie de la poésie serbe contemporaine*, [Антологија савремене српске поезије], избор и превод: Борис Лазиф, Бања Лука, Удружење књижевника Српске; Paris, Un Infini Cercle Bleu, 2011, 332 стр.

³ Прва историја српске књижевности на француском требало би да буде објављена у току 2019. године, такође у оквиру једног од педагошко-истраживачких програма Универзитета Бордо Монтен.

Успешна реализација *Пројекта Serbica.fr*, његов динамичан развој и квалитет публикованих прилога били су могући, међутим, захваљујући пре свега ангажману, ентузијазму и радној енергији његових уредника – Алана Капона [Alain Carpon] и Бориса Лазића, и његових сарадника, универзитетских наставника и истраживача из више земаља, међу којима се издвајају: Бошко И. Бојовић (Париз, Француска), Сања Бошковић (Поатје, Француска), Сава Дамјанов (Нови Сад, Србија), Марија Џунић-Дрињаковић (Београд, Србија), Дејвид Норис и Владислава Рибникар (Нотингем, Велика Британија), Јелена Новаковић (Београд, Србија). Заслуге свакако припадају и преводиоцима који су прави амбасадори српске књижевности у Француској: Владимиру Чејовићу и Ан Рену [Anne Renoue], Марији Бежановској, Кољи Мићевићу, Велимиру Поповићу, Весни Бернар Радовић, Брижит Младеновић, Харити Вибрандс... Најзад, у реализацији *Сербикиног* програма учествују и: Françoise Genevaux (Франсоаз Женевре, Универзитет у Лиону), Lakis Proguidis (Лакис Прогидис, Париз, Француска), Сава Анђелковић (Париз, Француска), Јелена Антић (Лион, Француска)...

Веб-портал *Serbica.fr*

Веб-портал *Сербике* је организован на прегледан начин који омогућава брзу навигацију и лак приступ публикованим садржајима. Међу рубрикама сајта издвајају се следеће: „Лексикон писаца”, „Лексикон дела”, „Истраживања”, „Књиге које траже издаваче”, „Архив”, „Библиографија” и, наравно, „(електронска) ревија”.

„Лексикон писаца” [Dictionnaire des écrivains] и „Лексикон дела” [Dictionnaire des œuvres] су конципирани по принципу енциклопедијских речника чији је циљ да представе најзначајније српске ауторе и њихова дела, од средњег века до данас, уз одговарајућу критичку и библиографску апаратуру. До сада је, у овир ових лексикона, представљено скоро седамдесет најрепрезентативнијих писаца и око осамдесет дела! Уз „портрете” аутора и њихових књига, француски читалац има такође могућност да консултује и „виртуелну библиотеку” [Bibliothèque] у којој може да „прелиста” одломке из представљених дела. Реч је углавном о књижевним текстовима који се појављују први пут у француском преводу, а које су специјално за „Сербику” превели угледни преводиоци Ален Капон, Борис Лазић, Владимир Чејовић и Ан Рену, Марија Бежановска, Коља Мићевић, Велимир Поповић, Весна Бернар Радовић, Брижит Младеновић, Харита Вибрандс... Привилеговано место у тој „виртуелној библиотеци” заузимају *Антологија српске средњовековне поезије* коју је приредио и превео Борис Лазић и антологија модерне поезије – *Poèmes serbes* – коју је приредио Милован Данојлић а превео Jean-Marc Bordier [Жан-Марк Бордије].

Рубрика „Истраживања” [Recherches] је састављена из два дела односно две подрубрике: једна је резервисана за студије рецепције чији је предмет

истраживања пријем српске књижевности у франкофоним земљама, са акцентом на критичкој рецепцији; у другој се презентују публикације изложене на научним скуповима и симпозијумима. У овој подрубрици, на пример, објављени су научни радови изложени на Међународном научном скупу „Српска књижевност у европском контексту: текст, контекст и интертекстуалност” који је организован у Бордоу 2010. године у оквиру заједничког програма Универзитета Мишел де Монтењ – Бордо 3, Истраживачког центра „Европа, европејство и европеизација” и Истраживачког центра MSHA, уз подршку Министарства културе Републике Србије⁴. Реч је о двадесет референтних публикација на теме које до тада нису биле предмет истраживања на француском језику, и у којима су истраживачи са универзитета из Француске, Србије и других европских земаља настојали да покажу како је српска књижевност, асимилујући разне спољашње утицаје, градила сопствени идентитет и трасирала аутентични развојни пут. Конкретно, користећи предности компаративног читања, они су се потрудили да – кроз анализу интертекстуалног дијалога између *текста* и *контекста* – расветле начине на које су се, у тој књижевности, укрстиле и међусобно оплодиле различите уметничке тенденције: оно што је аутохтоно, својствено српској култури, и оно што је дошло споља, посебно оно што је усвојено из западне културне сфере. Најзад, овај научни скуп је дао и потпунији одговор на следеће питање: у коликој мери је српска књижевност – коју данас можемо посматрати истовремено и као интегративни део европске литературе и као засебну, самосвојну националну књижевност – успела да оствари оригиналну синтезу *усвојеног* и *аутохтоног*?

Рубрика „Књиге које траже издаваче” је, као што сугерише и њен назив, намењена пре свега француским издавачким кућама, са намером да их повеже са преводиоцима који често имају проблема да пронађу издавача за своје пројекте. Циљ је, заправо, да се повезивањем главних актера у промоцији једне стране књижевности олакша пут за објављивање досад непреведених дела српских аутора, било да је реч о класицима или савременим и младим писцима. На пример, поред низа других књига које се предлажу за објављивање – чији су аутори углавном савремени писци: Светлана Велмар-Јанковић, Милорад Павић, Живојин Павловић, Душан Ковачевић, Јован Радуловић, Гордана Ћирјанић, Милета Продановић, Александар Гаталица, Драган Јовановић Данилов, Владимир Пишталo итд. – налазе се избор песама Радета Драинца и класични комад *Јазавац пред судом* Петра Кочића који је први пут преведен на француски језик.

„Архив” – ова рубрика је резервисана за прилоге различитих жанрова (преводи народне поезије, есеји, студије, сведочења, документи...), који су већ објављени у разним француским часописима или пак као засебне монографије. Сврха ове рубрике је да се француском читаоцу олакша приступ

⁴ Сви радови са овога скупа објављени су такође и у зборнику: *La Littérature serbe dans le contexte européen : texte, contexte et intertextualité*, Pessac, MSHA, 2013, 360 p. Зборник је приредио Миливој Сребро, а радове изложене на српском је превео на француски Алан Капон [Alain Carpon].

значајним текстовима и преводима везаним за српску књижевност и културу, нарочито онима из XIX века који су имали пресудну улогу у откривању и промоцији српске народне поезије у Француској а чији су аутори барон Екштејн [le baron d'Eckstein], Елиз Војар [Elise Voïart], Огист Дозон [Auguste Dozon]... Међу њима је, наравно, и чувена књига-мистификација Проспера Меримеа *Гусле* [La Guzla] као и обимна студија Војислава Јовановића из 1911. године, посвећена „случају Мериме”. У овој рубрици се могу наћи, дакако, и прилози угледних француских слависта, најпре оних који су значајно утицали на развој славистике и србистике као, на пример, Луј Леже [Louis Léger] или Ернест Дени [Ernest Denis], али и радови њихових млађих колега као што су Жорж Лусиани [Georges Luciani], Мишел Обен [Michel Aubin], Жорж Ниват [Georges Nivat]... Неки од ових прилога су већ били нумерисани и доступни на интернету, али већину прилога из ове рубрике чине они који су често тешко доступни или сасвим недоступни, чак и у папирној верзији. Примера ради навешћемо само два: предговор који је Љубомир Стојановић писао (на француском) за специјално издање *Мирослављевог јеванђеља* (фотографска репродукција) у Бечу 1897. године, или предговор првом француском издању *Горског вијенца* из 1917. чији је аутор Анри де Рењие [Henri de Régnier]. Рад на попуњавању архивског фонда *Сербике* је врло захтеван јер подразумева најпре истраживачки рад у библиотекама а потом дигитализацију одабраних текстова. Досад је у овој рубрици публиковано око 80 прилога.

„Библиографија” – захваљујући дугогодишњем истраживачком раду, обављеном у више референтних француских библиотка, *Сербика* поседује вароватно најкомплетнију библиографију о српској књижевности у Француској. До сада је систематски обрађен период од 1945. године до данас, и прикупљене су информације које се односе како на дела српских аутора објављених у Француској тако и на њихову критичку рецепцију у овој земљи: конкретно, ова библиографија садржи око 400 референци које се односе на преведене књиге, и око 1200 референци (критичко-есејистички текстови) које се односе на њихову рецепцију у француској периодици. Планирано је да се рад на библиографији настави и убудуће.

Електронски часопис *Serbica.fr*

Као што је већ напоменуто, *Пројекат Serbica.fr* је покренуо, у оквиру свога програма, и сопствени електронски часопис. Ова чињеница добија на значају ако се зна да у Француској, после гашења ревија *Migrations littéraires* (1987–1992)⁵ и *Dialogue* (1992–1999)⁶, дуго није постојала ниједна периодич-

⁵ *Migrations* [од 1989: *Migrations littéraires* : revue trimestrielle des lettres yougoslaves], директор публикације Никола Миленковић; овај часопис са седиштем у Паризу, посвећен „југословенским књижевностима”, излазио је четири пута годишње; од 1987. до 1992. године објављен је 21 број.

⁶ *Dialogue* : revue internationale d'arts et de sciences / *Dijalog*: međunarodni časopis za kulturu, umetnost i nauku; место издања: Guernes; директор Богољуб Кочовић; тромесечни часопис; од 1992. до 1999. објављена су 32 броја.

на публикација која би се истраживачки бавила темама везаним за Србију и њену културу. Покренут са намером да промовише српску књижевност и концепиран на начин који дозвољава да се свим заинтересованима у франкофонном свету омогући слободан приступ публикованом садржају, овај часопис је, од самог почетка, обликован у форми *Newsletter-a* који се електронским путем доставља на адресе „претплатника” односно читалаца регистрованих на *Сербкиној* листи контаката. Број „претплатника” је перманентно у порасту а тренутно их има нешто више од седам стотина.

Овај електронски часопис је до сада објавио више од двадесет тематских бројева, уз неколико другачије уређених бројева који обрађују разноврсне теме. У периоду 2011–2012, дакле пре него што је елаборирана форма периодичне публикације, објављена су на сајту *Сербике* три значајна темата у чијем фокусу су се нашли Иво Андрић, Милорад Павић и Јован Стерија Поповић. У темату о нашем једином нобеловцу централно место је дато управо архивској грађи која евоцира његово „крунисање” у Стокхолму као и одјек који је додела тог великог признања Андрићу имала у Француској. Специјални досје о Павићу, који је приредила његов преводилац Марија Бежановска, у жижку интересовања ставља наравно *Хазарски речник* и његову рецепцију у Француској, али представља и друге романе овога писца, нарочито оне који још нису објављени у овој земљи: *Звездани плашт*, *Кутија за писање*, *Позориште од хартије...* Блок о Стерији, који је реализован у сарадњи са Савом Анђелковићем, у први план ставља три можда најзначајнија дела овог комедиографа – *Кир Јању*, *Покондирену тикву* и *Родољупце* – уз дуже одломке из ових комедија у француском преводу.

Од 2013. године часопис је постао редовна електронска публикација чије је амбиције већ на почетку најавио велики темат, објављен као двоброј, посвећен српској средњовековној књижевности. Иако је средњовековна Србија усвојила већину византијских литерарних жанрова, приређивач и аутор највећег броја прилога, универзитетски професор и медијевалиста Бошко И. Бојовић, посебну пажњу је с правом обратио на најзначајнији жанр – хагиографије светих краљева и архиепископа, настојећи да покаже њихове карактеристичне одлике али и специфичности које су биле израз пре свега владајуће идеологије Немањића. Посебну вредност овог темата чини такође „галерија портрета” аутора овог средњовековног наративног жанра, међу којима се налазе сви значајнији писци, од Светог Саве до Григорија Цамблака.

Један од бројева из 2013. године у којој су се обележавала два века од рођења Петра Петровића Његоша, посвећен је животу и делу овога великог српског песника, посебно његовом драмском спеву *Горски вијенац* и алегориској поеми *Луча микрокозма*. У темату који је приредио његошолог Борис Лазић, расветљавају се специфичности Његошеве поетике и визије света али и његов однос према косовском миту и Европи његовог времена. Поред огледа познатих француских слависта – Луја Лежеа [Louis Leger] и Мишела Обена [Michel Aubin], у овоме броју су, први пут на француском, објављени чувени Андрићев есеј „Његош као трагични јунак косовске мисли” и одломци из *Писама из Италије* Љубомира Ненадовића, аутентично сведочанство о сусрету са великим песником.

Од темата који су се појавили у 2014. години, издваја се специјални двоброј објављен поводом обележавања стогодишњице од избијања Првог светског рата. Акценат у овој темати је природно стављен на одјек Великог рата у српској књижевности, са посебним освртима на романе *Дневник о Чарнојевићу*, *Црвене магле*, *Дан шести*, *Српска трилогија*, *Време смрти*, као и на поезију Милутина Бојића и Владислава Петковића Диса, песника трагичне судбине који су нестали у вихору рата. Значајно место у темати заузимају документарни и архивски прилози на француском језику чија је намена да подсети на (већ заборављену) француску перцепцију улоге Србије у томе рату. Међу тим прилозима издвајају се аутентична и потресна сведочења чланова француске мисије (Анри Барби [Henry Barby], Раул Лабри [Raoul Labry] и Огист Боп [Auguste Bopp]) који су пратили српску војску приликом њеног повлачења кроз Албанију, у егзодусу библијских размера.

Исте, 2014. године, објављен је и специјални број посвећен Милошу Црњанском, где је посебан акценат стављен на једну од његових опсесивних тема – утопијску потрагу за „обећаном земљом”. Међу критичким прилозима издвајају се есеји и чланци француских аутора: Франсоаз Женебре [Françoise Genevray], Лакиса Прогидиса [Lakis Proguidis], Жила Лапуџа [Gilles Lapouge] и Кристијана Муза [Christian Mouze], а међу преводима они који се баве „Суматром”: наиме, у овој темати представљено је чак пет верзија / варијаната превода ове чувене програмске поеме Црњанског. Један други песник који се, попут аутора „Суматре”, нашао у егзилу после Другог светског рата – Јован Дучић, такође је достојно представљен у *Сербичином* часопису. У темати који се појавио наредне – 2015. године, централно место заузима – поред преведених есеја и огледа Милована Данојлића, Јована Делића, Новице Петковића, Ивана Негришорца и Драгана Хамовића – велики избор Дучићевих песама у надахнутом преводу Весне Бернар Радовић.

Од бројева изашлих у 2016. години, навешћемо најпре онај којим је обележено сто година од смрти Петра Кочића. Уз критичке прилоге о овој писцу (међу којима се налази и познати есеј Иве Андрића), штампани су, први пут на француском језику, већи одломак из *Јазавца пред судом*, избор из Кочићевог прозног стваралаштва који сачињавају његове најпознатије приповетке, као и његова писма међу којима су најекспресивнија и најпотреснија она писана из затвора. Темат о аутору *Јазавца пред судом* посебан је и по томе што је једини број *Сербике* објављен и у електронској и у папирној верзији (као монографија): изузетак је направљен на иницијативу Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске из Бањалуке која је била суиздавач ове „монографије”.

Током 2016. и 2017. године, изашла су два темата који се односе на српску књижевност 19. века: један је био посвећен песницима романтизма (Бранку Радичевићу, Ђури Јакшићу, Јовану Јовановићу Змају и Лази Костићу), а други реалистима (Јакову Игњатовићу, Миловану Глишићу, Лази Лазаревићу, Јанку Веселиновићу, Сими Матавуљу, Стевану Сремцу, Светолику Ранковићу). Поред синтетичних текстова Јована Деретића у којима су концизно представљене основне тематске и естетске карактеристике ових двеју

стилских формација, дати су портрети наведених песника и приповедача, уз преводе њихових репрезентативних дела – песама и приповедака. Посебна пажња је поклоњена чувеној поеми Лазе Костића, *Santa Maria della Salute*, која је представљена у чак четири различита превода.

Од осталих бројева, треба поменути нарочито двоброј из 2017. године, посвећен двома великим дамама српске књижевности: Исидори Секулић и Светлани Велмар-Јанковић. У блоку који се односи на прву цитирану списатељицу, реализованом у сарадњи са преводиоцем Миланом Ђорђевићем и издавачем „Плави јахач”, објављено је више Исидориних есеја (о Балкану, о Његошском стваралаштву, о Андрићевим приповеткама...), али и портрети ове интелектуалке и књижевнице чији су аутори Владета Јеротић и Светлана Велмар-Јанковић којој је пак посвећен други тематски блок двоброја. Прилози из овог блока су у ствари преводи текстова из заоставштине Светлане Велмар-Јанковић које је начинио Алан Капон, а који су претходно објављени, захваљујући Жарку Рошуљу, у књигама *Еуридика тражи Орфеја* и *Записи са дунавског песка*. Треба додати да је овај тематски блок заправо додатак једног другог темата посвећеног овој списатељици са којим чини органску целину, а који је такође приредио, 2013. године, њен француски преводилац.

Током осам година активности, редакција *Сербике* се, наравно, посебно трудила и да одржи континуитет у представљању савремених аутора који су, природно, занимљивији и француској публици и издавачима. Осим специјалних досјеа посвећених Бориславу Пекићу, Бранимиру Шћебановићу, Душану Ковачевићу⁷, Мирославу Јосићу Вишњићу, Давиду Албахарију и Радославу Петковићу, у којима је предност углавном давана непреведеним делима ових писаца, објављена је 2017. и једна опширна анкета са циљем да се француским читаоцима понуди целовита слика о српској поезији и прози у периоду 1990–2016. У анкети је учествовало десетак критичара и истраживача из Србије: њихови одговори су обухватили широк спектар проблема настојећи при томе да из различитих перспектива обликују „поетички лик” савремене српске литературе и издвоје најкарактеристичније црте у њеној еволуцији. Најзад, о присуству савремене књижевности у програму *Сербике* сведоче и последња три броја из 2018, у којима је представљено око двадесет дела различитих жанрова – романа, збирки новела, драма и поетских збирки – углавном објављених на крају прошлог или на почетку овог века.

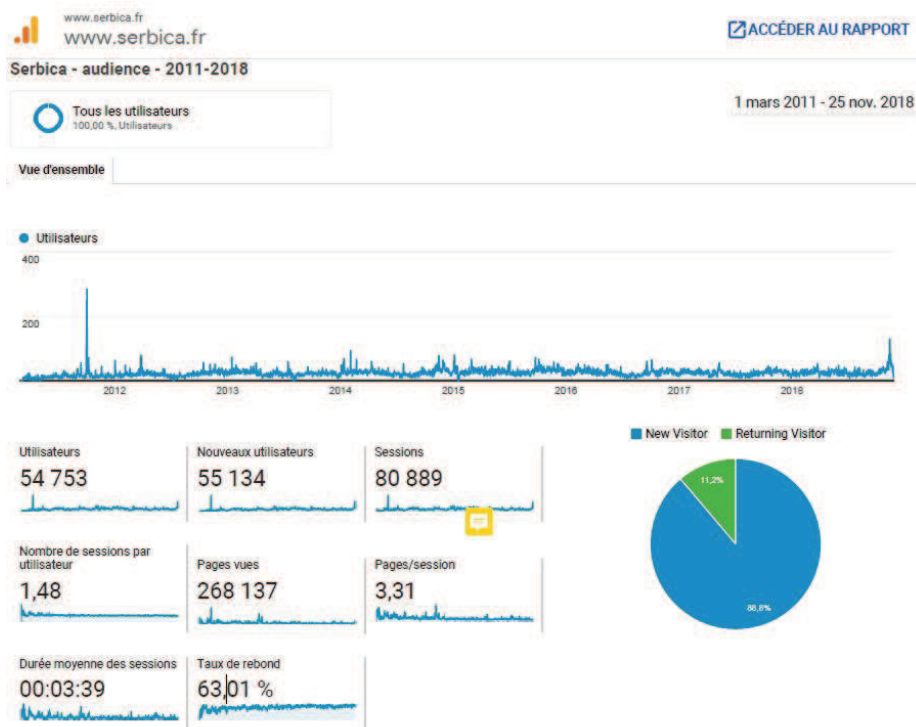
Уместо закључка: статистика посећености сајта за период 2011–2018.

Вредност и кредибилитет једног пројекта какав је *Serbica.fr*, а чија је главна активност публиковање превода књижевних текстова и научних са-

⁷ У специјалном броју о овом драмском писцу поред критичких текстова објављени су и интегрални преводи чак 6 његових драмских комада које су начинили Владимир Андре Чејовић и Ан Рену.

држаја, и њихово представљање потенцијално заинтересованој публици, могу да се провере, захваљујући ефикасним савременим техникама, и на основу статистичких података. Из тих разлога сматрамо да је корисно да у оквиру овог прилога представимо и податке о посећености сајта *Serbica.fr*, начињене посредством проверене методе Гугл аналитикс [Google Analytics]. Као што се види из приложеног документа (табела на крају овог текста), сајт *Сербике* је, од његовог постављања на интернет-мрежу до данас, посетило више од 55.000 читалаца, уз знатно већи број посета: преко 80.000!

С обзиром на то да је реч о пројекту који представља културу која се у Француској сматра минорном, због чега се и налази на маргини француске културне сцене, значајан број посетилаца који су консултовали сајт *Сербике* је двоструко индикативан: с једне стране, ова чињеница показује да у овој земљи постоји, упркос свему, интересовање за српску књижевност и културу и да су пројекти као што је овај добро прихваћени од културне јавности; и, с друге стране, да је *Сербика* на добром путу да постане – у Француској, али и у другим франкофоним земљама – референтна база података за нашу националну књижевност.



Статистички подаци о посећености сајта www.serbica.fr за период 2011–2018.

Извор: Гугл аналитикс

Milivoj T. Srebro

WWW.SERBICA.FR – PORTAIL, REVUE, ENCYCLOPEDIE...
PRÉSENTATION DE LA LITTÉRATURE SERBE EN FRANCE À L'ÈRE DE L'INTERNET

Résumé

« L'ère électronique » offre, grâce à de nouvelles technologies, des possibilités insoupçonnées dans la présentation et la promotion de la littérature serbe à l'étranger. La preuve en est le *Projet Serbica.fr* (www.serbica.fr ; <https://serbica.u-bordeaux-montaigne.fr>) mis en place en 2011 par Milivoj Srebro, enseignant et chercheur à l'Université Bordeaux Montaigne. Elaboré avec l'idée de bâtir des fondements solides pour un développement durable des recherches sur la littérature et plus largement la culture serbes – par ailleurs très peu développées en France – le *Projet Serbica.fr* se présente sous une forme innovatrice et originale : il est conçu à la fois comme une base de donnée et comme une revue électronique. Cette forme binaire a été choisie délibérément parce qu'elle semble le mieux adaptée aux objectifs visés.

Mots-clés : www.serbica.fr, littérature serbe, monde francophone, revue électronique, civilisation de l'Internet.